

Česká školní inspekce
Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola T. G. Masaryka

Ortenovo náměstí 34/1275, 170 00 Praha 7

Identifikátor školy: 600 039 439

Termín konání inspekce: 21. – 23. březen, 30. – 31. březen 2005

Čj:	01 1319/05-5116
Signatura	oa7cy107

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je příspěvkovou organizací, sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu. V letošním školním roce vykazuje 225 žáků v 10 třídách. Ve všech ročnících realizuje vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2, ve 3. a 4. ročníku probíhá výuka podle učebního plánu pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků čj. 16 333/96-22-21.

Zřizovatelem je Městská část Praha 7, nábř. Kpt. Jaroše 7/1000, 170 00 Praha 7.

PŘEDMĚT INSPEKCE

1. Personální a materiální podmínky vzdělávání ve vybraných povinných předmětech český jazyk, anglický jazyk, hudební výchova ve 4. – 9. ročníku, dějepis a nepovinném předmětu cvičení z českého jazyka (6. - 9. ročník) ve školním roce 2004/2005
2. Průběh a výsledky vzdělávání vzhledem k výše uvedeným předmětům k datu inspekce
3. Tematicky zaměřená inspekce „Přijímací zkoušky na střední školy“

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogové, kteří realizují sledovanou výuku, převážně mají odpovídající odbornou kvalifikaci, případně jsou odborně kvalifikovaní pro jiné předměty. Absence předepsané kvalifikace u jedné vyučující měla částečně negativní vliv na výuku. Vzhledem k nízkému počtu tříd někteří pedagogové, kromě svých aprobací, vyučují další předměty, a to mnohdy nepříznivě ovlivňuje jejich invenci, volbu a realizaci efektivních metod.

Organizační struktura je přehledná a funkční, přesně vymezuje činnosti jednotlivých úseků školy. Kompetence jsou vhodně rozděleny a umožňují účelné řízení školy.

Přenos informací uvnitř školy probíhá především v každodenním osobním kontaktu pracovníků, na provozních poradách, v operativně doplňovaném měsíčním plánu, přes osobní schránky a nástěnky ve sborovně. Vnitřní informační systém umožňuje operativní řízení školy.

Poradním orgánem ředitelky školy je pedagogická rada, která hodnotí výsledky vzdělávání a chování žáků. Dále se zabývá organizačními záležitostmi, ale nevěnuje se analýze pedagogické práce. Rozdělení metodických orgánů do skupin podle některých předmětů, zvláště na 2. stupni, není efektivní, vzhledem k nízkému počtu vyučujících, kteří se na vzdělávání podílejí. Jejich činnost je omezena na plánování, hodnocení a organizační aspekty, chybí provázanost a spolupráce v oblasti metod a forem práce, analýza výsledků vzdělávací činnosti i sebeevaluace.

Kontrolní činnost vychází z rámcového časového plánu, který vymezuje zodpovědnost vedení školy. Výsledky z kontrol ředitelka s pracovníky citlivě projednává, taktně pojmenovává zjištěné nedostatky a navrhuje opatření k nápravě. Hospitace obou členů vedení nejsou početné, následnou kontrolu důsledně neprovádějí. Chybí komplexní pohled na metodickou práci, není vytvořen propracovaný systém evaluace, který by více podpořil systematické plánování a koordinaci mezipředmětových vztahů.

Ředitelka školy podporuje vzdělávání pedagogických pracovníků převážně v oblasti výpočetní techniky, v loňském roce se někteří vyučující účastnili dlouhodobějšího kurzu

„Čtením a psaním ke kritickému myšlení, a dalších několika krátkých seminářů např. „Splyvavé čtení“. V letošním školním roce se vedení školy zaměřuje na vzdělávání v oblasti Rámcového vzdělávacího programu.

Personální podmínky vzdělávání jsou dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola se nachází ve starší budově z roku 1925. Součástí areálu je udržovaná zahrada a cvičiště. Školní kuchyně s jídelnou a aula prošly po povodni v roce 2002 modernizací a rekonstrukcí. Ředitelka věnuje pozornost stavu školy. Její péče o prostředí ale nemá systematický charakter, je závislá na invenci, popř. zájmu jednotlivých pedagogů. Příkladem je několik učeben, školní knihovna i společné prostory, jejichž současné zařízení, vybavení i estetická úroveň jsou na podprůměrné nebo průměrné úrovni.

Výuka sledovaných předmětů probíhá převážně v kmenových třídách, ale i v odborných pracovnách, které jsou zřízeny např. pro hudební výchovu a cizí jazyky. Přestože jsou všechny funkční, stavem v nich umístěného nábytku, pojetím výzdoby i rozmístěním učebních podnětů se výrazně liší. Některé splňují i náročnější kritéria na prostory ke vzdělávání, jiné naopak sotva vyhovují představám o moderní škole (např. pracovna hudební výchovy).

Učební sbírky jsou umístěny v kabinetech i třídách. Z hlediska početnosti, rozmanitosti, využitelnosti a inovace pomůcek jsou sbírky nevyrovnané, v souhrnu dosahují průměrné úrovně.

Základ audiovizuální techniky tvoří 16 počítačů umístěných v počítačové pracovně. Žáci mají přístup k nainstalovaným výukovým programům (k českému a anglickému jazyku, dějepisu) i internetu. Z ostatních přístrojů využitelných ve výuce jsou k dispozici meotary, přenosné radiomagnetofony, televizory a videa.

Školní knihovna je v samostatné místnosti. Její prostředí je neuspořádané a nevyhovující i z hlediska zařízení. Žáci zde nemají vhodné prostředí pro četbu a práci s knihou. Výpůjční doba a řád knihovny nejsou zpracovány. Dokumentace knihovny je neúplná a s nedostatky.

Ředitelka v rámci kontrolní činnosti sleduje využívání dostupných pomůcek. Jednotliví učitelé i metodické orgány si ve spolupráci s vedením připravují podklady pro jejich doplňování. Přestože koncepce vzdělávání klade důraz na zlepšování stavu učeben, na zodpovědnost při správě majetku i posilování estetického cítění žáků, oblast materiálně-technických podmínek školy v současnosti vykazuje nedostatky, některé se i dlouhodobě neřeší.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou vyhovující.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Škola realizuje vzdělávací program Základní škola. Reálná výuka je v souladu s učebními plány a osnovami. Žáci 2. stupně se mohou vzdělávat také v některém z nepovinných předmětů, volitelné předměty jsou jim školou určeny. Do tříd s rozšířeným vyučováním

jazyků (viz charakteristika školy) byli nevhodně přeřazeni všichni žáci po 2. ročníku bez ohledu na jejich individuální schopnosti nebo speciální potřeby.

Individuální vzdělávací plány pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jsou zpracovány, vycházejí z doporučení pedagogicko-psychologické poradny (PPP). Učitelé je převážně respektují.

Třídní knihy průkazně zachycují průběh vzdělávání, ale některé zápisy o probraném učivu jsou příliš obecné. Další pedagogická dokumentace (katalogové listy, třídní výkazy) je vedena s dílčími nedostatky.

Rozvrh hodin respektuje zásady psychohygieny z hlediska nejvyššího denního možného počtu hodin a přestávek. Školní řád je funkční, obsahuje práva a povinnosti žáků.

Informační systém vůči rodičům a žákům využívá standardní způsoby (žakovské knížky, nástěnky, třídní schůzky a konzultační hodiny). Škola pro rodiče, žáky i veřejnost pořádá výstavy (Betlémská hvězda, Velikonoce) a různá představení. Zprávy o jejich akcích jsou pravidelně zveřejňovány v časopise Městské části Praha 7 – HOBULET. Zástupci rodičů žáků z každé třídy se několikrát během roku setkávají s vedením školy. K dispozici je výroční zpráva o činnosti školy zpracovaná v souladu se zákonem.

Poradní servis ve výchovných otázkách poskytuje a prevencí sociálně patologických jevů se zabývá kvalifikovaná učitelka s dlouholetou praxí. Aktivně se účastní tvorby individuálních vzdělávacích plánů, řešení výchovných i vzdělávacích problémů. Úzce spolupracuje především s PPP, organizuje pravidelné konzultace s psychologkou a rodiči, žáky i učiteli. Velkou péči věnuje žákům v oblasti profesní orientace. Minimální preventivní program je zpracován s ohledem na celou škálu problémů ve výchově žáků. Projekt „Váhy pro život“ je zaměřen zejména na zdravý životní styl a protidrogovou prevenci. Podporuje zájmovou činnost žáků, soutěže, sportovní utkání, ale i vzdělávání pedagogů, besedy a přednášky pro žáky i rodiče. Při začleňování romských dětí do kolektivu pomáhá romská asistentka.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Český jazyk (4. – 9. ročník), cvičení v českém jazyku a dějepis (6. – 9.) ročník

Cíle a náplně vyučovacích hodin všechny učitelky stanovily v návaznosti na probranou učební látku přiměřeně aktuálnímu stavu tříd, žákům je konkretizovaly vhodně. Vyučující byly na vyučování pečlivě připraveny, určité nedostatky se týkaly pestrosti užitých forem práce. Činnost v hodinách se lišila v jejich osobním přístupu a invenci. V nepovinném předmětu cvičení z českého jazyka si žáci procvičují a upevňují již získané vědomosti.

V českém jazyku učitelky preferovaly stereotypní frontální formu výuky. K řízenému rozhovoru přiřadily písemné procvičování a práci se cvičeními v učebnici nebo na tabuli, tím si žáci důkladně upevňovali tvarosloví a pravopis. Samostatná práce a následná společná oprava jim neumožňovala nácvik komunikativních dovedností ani jazykového vyjadřování. Pozitivem v některých hodinách byla vnitřní diferenciací učiva, která byla uplatňována podle individuálních schopností dětí. Podobně ojedinělá volba kooperativních metod učení vedla žáky k tvořivějšímu přístupu k zadaným úkolům a rozvoji jejich sociálních a komunikativních dovedností. Výuka byla převážně vedena věcně i odborně správně, v jednom případě nastalo pochybení v odborném výkladu.

Ve výuce dějepisu učitelky prezentovaly výuku méně účelným frontálním způsobem, pro názornost využily efektivně pomůcky – mapy, odbornou literaturu, historické prameny, krásnou literaturu. V jedné hodině vhodně zvolená skupinová práce podněcovala žáky ke

komplexnějšímu pohledu na historii a rozvíjela jejich schopnosti získávat poznatky z různých zdrojů. V jiné vyučovací jednotce výklad učitelky spolu s řízeným rozhovorem a použitím učebnice nevedl žáky k rozvoji samostatného poznávání a třídění historických jevů ani k možnosti vyhledávání informací.

K motivaci ojediněle učitelky využily slovní hádanku nebo historickou osobnost, převažovalo seznámení s průběhem hodiny. V menší míře motivačně působily výzvy i pochvaly jednotlivců.

Vyučování probíhalo v klidné pracovní atmosféře, v komunikaci byla respektována dohodnutá pravidla. Rozvoj sociálních a komunikativních dovedností se uplatňoval méně, byl úměrný volbě použitých metod.

Nečetné průběžné hodnocení žáků bylo pozitivní, žáci nebyli vedeni k vzájemnému hodnocení ani sebereflexi. V žákovských knížkách je v českém jazyku zaznamenána klasifikace ze všech jeho složek, převažuje však z písemného prověřování výsledků učení, v dějepisu z testů, mluvní projev je hodnocen sporadicky. V závěrečném shrnutí se málo vyskytovala kontrola pochopení učiva i zhodnocení výkonu žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů český jazyk, cvičení z českého jazyka a dějepisu jsou dobré.

Anglický jazyk

Sledovaná výuka odpovídala obecným cílům a zásadám vzdělávání. Do značné míry vedla k naplňování očekávaných kompetencí žáků. Její cíle vyučující stanovili reálně s ohledem na aktuální možnosti žáků. Učivo, které mělo návaznost na předcházející témata, prezentovali věcně i odborně správně.

Své záměry všichni učitelé vhodně podpořili audiovizuálními záznamy i technikou, učebnicemi, pracovními sešity, alternativními texty, slovníky.

Struktura a organizace hodin byly efektivní s ohledem na cíle, obsah učiva i uplatněné formy a metody práce. Frontální výuku účinně střídaly skupinové aktivity žáků, činnosti ve dvojicích i samostatná práce. Žáci si upevňovali znalosti jazykových prostředků ústním i písemným procvičováním, při výkladu nového učiva a v řízeném rozhovoru si je rozšiřovali. Měli příležitosti k analýze záznamů řeči rodilých mluvčích, k imitaci, vystihování podstatných myšlenek i k převyprávění. Komunikativní dovednost si prohlubovali zejména dialogy.

Žáci většinou projevovali v hodinách aktivitu, pro niž jim vyučující vytvářeli podmínky. Pozitivní úlohu v jejich motivaci sehrávala pochvala, mezipředmětové vztahy, využití vlastních zkušeností a někdy názornost. Velmi dobře fungovala zpětná vazba s ověřováním porozumění a efektivní práce s chybou.

Ve všech třídách žáci dodržovali pravidla komunikace. Hodnocení úspěšnosti dětí v učení bylo adresné a obvykle zdůvodněné. Klasifikace zaznamenaná v žákovských knížkách je četná a postihuje všechny složky jazyka.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyku jsou velmi dobré.

Hudební výchova

Výuka byla vedena v souladu s obecnými zásadami vzdělávání. Učitelé stanovili její cíle

reálně, průběžně je konkretizovali. Zohledňovali aktuální možnosti žáků. Učivo navazovalo na předcházející témata.

Využití rozmanitých pomůcek v hodinách bylo vzhledem k záměrům pedagogů vhodné. Uplatnily se hudební nástroje, zpěvníky, hudební nosiče, audiovizuální technika nebo magnetické tabulky s narýsovanou notovou osnovou.

Menší část vyučování charakterizovalo rozvíjení hudební tvořivosti dětí. Projevila se jejich zkušenost z pozorování přírodních jevů, kterou rytmicky a dynamicky vyjadřovaly a předváděly hrou na tělo. Tato aktivita přirozeně přešla k pěveckým činnostem. Úvodní hlasová příprava probíhala všestranně a podnětně. Zpěv žáků posléze velmi kultivovaně podpořila vlastním zpěvem i hrou na nástroj učitelka. Součástí výuky bylo opakování hudební nauky účinně podpořené názorností.

Děti byly velmi aktivní. Dostávaly značný prostor k seberealizaci, k vyjadřování názorů a přiměřeně typu předmětu i k rozvoji komunikace. Vyučující je často povzbuzovala a chválila. Bylo patrné, že má k žákům velmi pozitivní přístup. Zábavným a zajímavým stylem práce i osobním příkladem dokázala děti nadchnout.

Ve větší části vyučování žáci měli málo příležitostí k muzicírování, prožívání hudby a aktivitě. Vyučující se zaměřovali na výklad, který propojovali řízeným rozhovorem se žáky. Pokud zařazovali zpěv, pak mu obvykle nepředcházela práce s písní. Většinou nebyla patrná jejich snaha vysvětlit žákům její pěvecké pojetí v návaznosti na obsah. Pěvecký projev žáků obvykle bez hlasové přípravy proto mnohdy postrádal výraz. Tempo často nevhodně určoval vyučující nástrojovým doprovodem ne každý jej bezchybně zvládal. Objevily se rytmické nepřesnosti i nadužívání pedálu, chybělo účinné využití názornosti.

V komunikaci mezi žáky navzájem a jimi a učiteli obvykle nedocházelo k problémům. Pouze v jedné hodině bylo patrné, že děti vyučujícího nerespektují, což negativně ovlivnilo její průběh.

Analýzou žákovských knížek bylo zjištěno, že v předmětu často chybí zápisy klasifikace, eventuálně se nevhodně objevuje klasifikace písemných prací.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudební výchově jsou dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola systematicky nezjišťuje výsledky vzdělávání. Dílčí zjištění získává zadáváním kontrolních písemných prací a testů, mapováním umístění žáků v soutěžích i sledováním jejich dovednosti v kroužcích, které pro ně organizuje. Své schopnosti žáci prezentují také v četných akcích pořádaných pro rodiče i příznivce školy. Srovnávání znalostí a dovedností mezi školami neprobíhá. Okrajově vedení školy zadává, spíše pro orientaci bez další analýzy, celorepublikové testy „Scio“ a „Kalibro“.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk, anglický jazyk, dějepis, hudební výchova a nepovinném předmětu cvičení z českého jazyka jsou celkově dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu inspekce byla provedena tematicky zaměřená inspekce s názvem „Přijímací zkoušky na střední školy“. Její výsledky budou zapracovány do celostátní zprávy, která bude zveřejněna na internetu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení, školských zařízení čj. 60/96-00 s účinností od 23. února 1996 vydané Školským úřadem Praha 7
2. Protokol o změně k rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení, školských zařízení čj. 33017/2004-21 s účinností od 1. ledna 2005
3. Jmenovací dekret ředitelky školy do funkce čj. 379/94/Ja ze dne 30. 12. 1994 s účinností od 1. ledna 1995 vydané Školským úřadem Praha 7
4. Poslední potvrzení ředitelky školy ve funkci čj. 183/00 ze dne 28. června 2000 vydané Školským úřadem Praha 7
5. Jmenování zástupce ředitelky ze dne 29. června 2000 s platností od 29. srpna 2000
6. Statistický výkaz Škol (MŠMT) o základní škole V 3-01 podle stavu k 30. září 2004
7. Učební plány a osnovy vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 a rozšířeným vyučováním jazyků čj. 16 333/96-22-21
8. Třídní knihy ve školním roce 2004/2005
9. Evidence osobních údajů žáků (třídní výkazy, katalogové listy žáků)
10. Rozvrh hodin platný pro školní rok 2004/2005 k datu inspekce
11. Školní řád platný pro školní rok 2004/2005 k datu inspekce
12. Záznamy z jednání pedagogických rad ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
13. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004
14. Vnitřní dokumentace vedení školy (Organizační řád, Koncepce rozvoje a Plán činnosti na školní rok 2004/2005) a výchovné poradkyně
15. Personální dokumentace pedagogických pracovníků – dle předmětu inspekce
16. Výběr žakovských písemností a žakovských knížek
17. Výsledky testování Kalibro v 5. a 9. ročníku

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech ovlivňují erudice a osobní dispozice některých vyučujících. Nedostatky jsou v oblasti kontroly, dále ve větší podpoře a důrazu na osvojování si progresivních forem a metod práce se žáky. S tím souvisí i absence dalšího vzdělávání pracovníků v tomto směru. Metodické orgány se zabývají organizační oblastí, ale neprojednávají didaktické záležitosti. Struktura školy a její informační systém jsou funkční.

V oblasti materiálních podmínek není vytvořena koncepce k modernizaci školního prostředí. Podnětnost a estetická úroveň výukových prostor je rozdílná jen v závislosti na osobním přístupu a tvůrčích dovednostech jednotlivých učitelů. Část sledované výuky

z těchto důvodů probíhá v nepodnětných a výzdobou chudých učebnách, které žáky nijak nemotivují. Učební pomůcky a zařízení je na standardní úrovni. Prostředí školy málo přispívá k harmonickému vývoji žáků.

Při výuce převládaly tradičně strukturované hodiny s různými způsoby vyučování. To bylo až na výjimky frontální, použití jiných pracovních postupů (např. kooperativní formy práce) není koncepční záležitostí, ale projevovalo se jen v práci jednotlivců. Byla upřednostněna vědomostní složka vzdělávání nad rozvojem klíčových kompetencí žáků. Vyučující zpravidla využívali názorné pomůcky, popř. didaktickou techniku. Nebyla věnována systematicky dostatečná pozornost rozvoji komunikativních dovedností žáků, ani různým způsobům hodnocení.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jana Pocová	J. Pocová v. r.
Členka týmu	Mgr. Noëlle Kleinová	N. Kleinová v. r.
Člen týmu	Mgr. Boris Tvarůžek	B. Tvarůžek v. r.

V Praze dne 27. dubna 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 2. května 2005

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Michaela Kovalová, ředitelka školy

M. Kovalová v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel MČ Praha 7, odbor školství, nábr. Kpt. Jaroše 1000, 170 00 Praha 7	2005-05-19	01 1319/05-5116
Školská rada ZŠ T.G.Masaryka, k rukám pí. H. Nenádlová, Ortenovo nám. 34/1275 170 00 Praha 7	2005-05-19	01 1319/05-5116

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.